

© Ministry of Justice of the Czech Republic, www.justice.cz. [Translation already published on the official website of the Ministry of Justice of the Czech Republic.] Permission to re-publish this translation has been granted by the Ministry of Justice of the Czech Republic for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Ministerstvo spravedlnosti České republiky, www.justice.cz. [Překlad již zveřejněný na oficiální webové stránce Ministerstva spravedlnosti České republiky.] Povolení k opětovnému zveřejnění tohoto překladu bylo uděleno Ministerstvem spravedlnosti České republiky pouze pro účely zařazení do databáze Soudu HUDOC.

**RADA EVROPY
EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA
PÁTÁ SEKCE**

VĚC DIALLO proti ČESKÉ REPUBLICE
(stížnost č. 20493/07)

ROZSUDEK
(ve věci samé)

ŠTRASBURK
23. června 2011

*Tento rozsudek nabude právní moci za podmínek stanovených v článku 44 odst. 2 Úmluvy. Může být předmětem formálních úprav.
Rozsudek je v autentickém anglickém znění publikován na internetových stránkách Evropského soudu pro lidská práva v databázi HUDOC (www.echr.coe.int). Pořízený úřední překlad do českého jazyka není autentickým zněním rozsudku.*

Ve věci Diallo proti České republice,

Evropský soud pro lidská práva (pátá sekce), zasedající v senátu ve složení
Dean Spielmann, předseda, Karel Jungwirth, Boštjan M. Zupančič, Mark Villiger,
Isabelle Berro-Lefèvre, Ann Power, Angelika Nußberger, *soudci*, a Claudia
Westerdiek, *tajemnice sekce*,

po poradě konané dne 31. května 2011,

vynesl tento rozsudek, který byl přijat uvedeného dne:

ŘÍZENÍ

1. Řízení bylo zahájeno stížností (č. 20493/07) směřující proti České republice, kterou dne 15. května 2007 podali dva guinejští občané pan Ibrahima Diallo („první stěžovatel“) a pan Mamadou Dian Diallo („druhý stěžovatel“) na základě článku 34 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“).

2. Stěžovatele zastupuje pan J. Větrovský, právník Asociace pro právní otázky migrace, nevládní organizace se sídlem v Praze. Českou vládu („vláda“) zastupuje její zmocněnec pan V. A. Schorm z Ministerstva spravedlnosti.

3. Dne 19. května 2010 rozhodl předseda páté sekce o oznámení stížnosti vládě. Dále bylo rozhodnuto, že přijatelnost a odůvodněnost stížnosti budou projednány současně (článek 29).

SKUTKOVÝ STAV**I. OKOLNOSTI PŘÍPADU****A. Pan Ibrahima Diallo („první stěžovatel“)**

4. Dne 8. listopadu 2006 přistál první stěžovatel na letišti v Praze letadlem z Dakaru (Senegal), po přestupu v Lisabonu. Ihned po přiletu požádal o azyl. Po celou dobu svého pobytu v České republice byl držen v přijímacím středisku pro žadatele o azyl na letišti Praha.

1. Azylové řízení

5. Ve své žádosti o azyl uvedl, že se v Guineji zúčastnil stávky učitelů a následně ho doma hledala policie, proto musel uprchnout. Obával se, že bude-li vrácen do Guineje, bude zadržen nebo dokonce zavražděn. V pozdějším pohovoru upřesnil, že uprchl z Guineje s pomocí pracovníka UNICEF, který navíc zajistil pomoc policisty.

6. Dne 16. listopadu 2006 zamítl odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra jeho azylovou žádost jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu, aniž by se jí věcně zabýval, přičemž konstatoval, že první stěžovatel přiletěl z Portugalska, které je považováno za bezpečnou třetí zemi.

7. První stěžovatel napadl rozhodnutí správní žalobou, taková žaloba však v případě žádostí zamítnutých podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu neměla odkladný účinek. Dne 19. dubna 2007 požádal první stěžovatel o zastavení řízení a Městský soud v Praze tak dne 31. května 2007 učinil.

2. Řízení o vyhoštění

8. Dne 23. listopadu 2006 nařídil Referát cizinecké a pohraniční policie Praha-Ruzyně prvnímu stěžovateli, aby vycestoval ze země do 2. prosince 2006. Jelikož se stěžovatel tomuto příkazu nepodřídil, referát policie proti němu zahájil řízení o správním vyhoštění.

9. V rámci tohoto řízení vyslechl referát policie dne 3. prosince 2006 prvního stěžovatele. Ten zopakoval, že se nemůže vrátit do své vlasti, protože by tam mohl být zabit či zraněn a velmi pravděpodobně by byl uvězněn. Uvedl, že byl jedním z iniciátorů studentské demonstrace, při které bylo několik účastníků zabito. Referát policie si rovněž, jak požaduje zákon, vyžádal stanovisko Ministerstva vnitra, zda existují překážky vyhoštění stěžovatele. Dne 4. prosince 2006 ministerstvo odpovědělo, že nikoli, přičemž uvedlo, že prvnímu stěžovateli hrozí vyhoštění do Portugalska, což je bezpečná země.

10. Dne 4. prosince 2006 vydal referát cizinecké a pohraniční policie rozhodnutí o správním vyhoštění, kterým nařídil prvnímu stěžovateli, aby vycestoval ze země do dvaceti dnů, a zakázal mu vstup na území České republiky po dobu šesti měsíců. Referát policie uvedl, že první stěžovatel se poté, co byla zamítnuta jeho žádost o azyl, zdržoval na území České republiky bez platného víza.

11. Dne 28. února 2007 Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie zamítlo odvolání prvního stěžovatele a potvrdilo odůvodnění referátu cizinecké a pohraniční policie. První stěžovatel obdržel toto rozhodnutí dne 13. března 2007.

12. Dne 15. května 2007 přibližně ve 4 hodiny ráno a bez předchozího varování byl první stěžovatel vyhoštěn z České republiky do Guineje letadlem s mezipřistáním v Bruselu. Později, v době, kdy se první stěžovatel nacházel v policejní vazbě v Guineji, se jeho právnímu zástupci podařilo spojit se s ním telefonicky, první stěžovatel nicméně odmítl podat jakoukoli informaci o tom, jak je s ním ve vazbě zacházeno.

13. První stěžovatel žije v současné době v Saudské Arábii.

B. Pan Mamadou Dian Diallo („druhý stěžovatel“)

14. Dne 11. října 2006 přistál druhý stěžovatel na letišti v Praze letadlem z Dakaru (Senegal) s přestupem v Lisabonu. Poté, co mu bylo zabráněno v nástupu do letadla směr Dubaj, požádal druhý stěžovatel o azyl. Během svého pobytu na území České republiky byl stěžovatel držen jednak v přijímacím středisku pro azylové žadatele Praha-Ruzyně, jednak v zařízení pro zajištění cizinců ve Velkých Přílepech.

1. Azylové řízení

15. Ve své žádosti o azyl druhý stěžovatel uvedl, že jeho otec byl aktivním členem opoziční politické strany, Unie pro novou republiku, a byl zadržen a zabit v roce 2000. Po úmrtí svého otce vytvořil stěžovatel Unii pro zaměstnanost mládeže a stal se jejím předsedou. Nadále udržoval kontakty s členy opozice a jeho sdružení podporovalo odbory. V roce 2006 vypukl konflikt mezi vládou a odbory a stěžovatele začala hledat guinejská policie.

16. Dne 15. října 2006 zamítl Odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra žádost druhého stěžovatele o azyl podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu, aniž by se jí věcně zabýval, přičemž konstatoval, že druhý stěžovatel přiletěl z Portugalska, které je považováno za bezpečnou třetí zemi.

17. Druhý stěžovatel napadl rozhodnutí žalobou a požádal o odklad právní moci napadeného správního rozhodnutí. Tvrdil, že v souladu s dublinským nařízením Evropské unie měla projednat jeho žádost o azyl Česká republika, nikoli Portugalsko. Ministerstvo se mělo tudíž jeho žádostí zabývat meritorně.

18. Dne 15. března 2007 Krajský soud v Praze potvrdil správní rozhodnutí o neudělení azylu druhému stěžovateli. Soud se ztotožnil s odůvodněním, podle něhož druhý stěžovatel přijel z Portugalska, což je bezpečná třetí země, a měl tedy požádat o azyl tam. Soud se nezabýval žádostí druhého stěžovatele o odložení právní moci rozhodnutí. Rozsudek byl doručen druhému stěžovateli dne 10. května 2007. Jelikož byl vyhoštěn z České republiky před uplynutím zákonné lhůty, kasační stížnost nepodal.

2. Řízení o vyhoštění

19. Dne 22. listopadu 2006 nařídil Referát cizinecké a pohraniční policie Praha-Ruzyně druhému stěžovateli, aby vycestoval ze země do 1. prosince 2006. Jelikož se druhý stěžovatel tomuto příkazu nepodřídil, zahájila policie proti němu řízení o správním vyhoštění.

20. V rámci tohoto řízení referát policie vykonal s druhým stěžovatelem dne 3. prosince 2006 pohovor, při němž druhý stěžovatel zopakoval obavy z návratu do Guineje. Referát policie si rovněž, jak požaduje zákon, vyžádal stanovisko Ministerstva vnitra, zda existují překážky vyhoštění druhého stěžovatele. Dne 4. prosince 2006 odpovědělo ministerstvo, že nikoli, přičemž uvedlo, že druhému stěžovateli hrozí vyhoštění do Portugalska, což je bezpečná země.

21. Dne 4. prosince 2006 vydal referát cizinecké a pohraniční policie proti druhému stěžovateli rozhodnutí o správním vyhoštění, přičemž mu zakázal vstup na území České republiky po dobu šesti měsíců a přikázal mu vycestovat ze země do dvaceti dnů. Uvedl, že se stěžovatel zdržoval v zemi bez platného víza.

22. Dne 2. března 2007 Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie zamítlo odvolání druhého stěžovatele, přičemž se ztotožnilo s odůvodněním referátu cizinecké a pohraniční policie. Druhý stěžovatel byl s tímto rozhodnutím seznámen dne 13. března 2007.

23. Dne 15. května 2007 přibližně ve 4 hodiny ráno a bez předchozího varování byl druhý stěžovatel vyhoštěn z České republiky do Guineje letadlem s mezipřistáním v Bruselu. Jeho právní zástupce nebyl o vyhoštění předem vyrozuměn a od té doby se mu nepodařilo druhého stěžovatele zastihnout.

24. Dne 30. listopadu 2006 podepsal druhý stěžovatel plnou moc pro pana J. Větrovského, jenž ho zastupuje v řízení před Soudem, přičemž ho zmocnil k veškerým právním krokům ve věci jeho vyhoštění, včetně zabránění vyhoštění, a k uplatnění veškerých nároků, které vyplynou z dané situace, jakož i v případě potřeby k zastupování před soudy.

II. PŘÍSLUŠNÉ VNITROSTÁTNÍ PRÁVO A PRAXE

A. Zákon o azylu (č. 325/1999 Sb.) (ve znění účinném v rozhodné době)

25. Podle § 16 odst. 1 písm. e) žádost o udělení azylu musela být zamítnuta jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel přicházel ze státu, který Česká republika považovala za bezpečnou třetí zemi nebo bezpečnou zemi původu, nebylo-li prokázáno, že v daném případě tento stát nebylo možné považovat za bezpečnou zemi.

26. Ustanovení § 32 znělo:

„(1) Žalobu proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu lze podat ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí.

(2) Ve lhůtě 7 dnů ode dne doručení rozhodnutí lze podat žalobu proti rozhodnutí o žádosti o udělení azylu

a) jímž se tato žádost zamítá jako zjevně nedůvodná, ...

(3) Podání žaloby podle odstavců 1 a 2 má odkladný účinek s výjimkou žaloby proti rozhodnutí o zastavení řízení podle § 25 a žaloby proti rozhodnutí podle § 16 odst. 1 písm. e) a f).

(4) K řízení o žalobě je místně příslušný krajský soud ...

(5) Podání kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu podle odstavců 1 a 2 má odkladný účinek.“

B. Zákon o pobytu cizinců na území České republiky (č. 326/1999 Sb.)

27. Podle § 120a odst. 1 je policie v rámci rozhodování o správním vyhoštění podle § 119 nebo 120 povinna si vyžádat závazné stanovisko Ministerstva vnitra, zda vycestování cizince je možné (§ 179). Podle odstavce 3 ministerstvo vydá závazné stanovisko bezodkladně.

28. Ustanovení § 171 písm. c) vylučovalo přezkoumání soudem v případě rozhodnutí o správním vyhoštění, pokud se před zahájením řízení o tomto vyhoštění zdržoval cizinec na území neoprávněně. Toto ustanovení bylo zrušeno jako neústavní nálezem Ústavního soudu ze dne 9. prosince 2008 (sp. zn. Pl. ÚS 26/07).

29. Ustanovení § 179 upravuje důvody znemožňující vycestování cizince z území České republiky:

„(1) Vycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

(2) Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání,
- c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
- d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.“

III. RELEVANTNÍ ZPRÁVY O SITUACI V GUINEJI

30. Soud popsal situaci v Guineji ve věci *M. A. D. proti Francii*, č. 50284/07, rozhodnutí ze dne 12. října 2010. Následující dokumenty se vztahují k tamní situaci v době rozhodné pro předmětnou stížnost.

A. Dokumenty vypracované v rámci všeobecného periodického přezkumu (Universal Periodic Review) Rady OSN pro lidská práva

1. Kompilace vypracovaná Úřadem vysoké komisařky OSN pro lidská práva v souladu s odstavcem 15 (b) přílohy rezoluce Rady pro lidská práva 5/1 (A/HRC/WG.6/8/GIN/2), 19. února 2010

„19. Dne 13. června 2006 generální tajemník konstatoval, že je hluboce znepokojen zabitím přibližně 10 studentů během demonstrací dne 12. června 2006. Zdůraznil potřebu nenásilného řešení sporů a vyzval úřady ke zdrženlivosti.

20. Dne 22. ledna 2007 generální tajemník konstatoval, že je vážně znepokojen nepřiměřeným použitím síly, které mělo za následek ztrátu životů při střetech v Guineji. Důrazně vyzval vládu, aby tato zabití vyšetřila a pohnala ke spravedlnosti ty, kdo jsou za ně zodpovědní, a aby přijala opatření k zajištění bezpečnosti všech občanů v celé zemi. Vyzval strany, aby zahájily dialog s cílem nalézt mírové řešení sporu.

21. Dne 13. února 2007 vysoká komisařka pro lidská práva odsoudila oznámené zabíjení civilistů v Guineji v předchozích dnech a připomněla, že základní lidská práva nemohou být omezována ani v době výjimečného stavu. Ve stejný den zopakoval generální tajemník vážné znepokojení nad horšící se politickou a bezpečnostní situací v Guineji a uvedl, že odsuzuje další ztráty na životech a

svévolné ničení majetku. Vyzval vládu a bezpečnostní síly k maximální zdrženlivosti a přísnému respektování právního státu a účtě k lidským právům a vyzval odborové předáky, aby se zdrželi podněcování násilí a ničení majetku.

...

40. V lednu 2007 zvláštní zpravodajové pro svobodu názoru a projevu a pro otázky mučení upozornili vládu na generální stávku, která začala dne 10. ledna 2007 v Conakry, na protest proti vládě a její správě země. Během stávky byly zabity čtyři osoby, mnoho osob bylo zraněno a nejméně 60 zatčeno.“

2. Zpráva pracovní skupiny pro všeobecný periodický přezkum, A/HRC/15/4, 14. června 2010

31. V průběhu diskuse v Radě pro lidská práva připustila guinejská vláda, že „nedostatek politické vůle měl dopad na provádění vnitrostátních a mezinárodních předpisů týkajících se lidských práv. Tento nedostatek vedl k závažnému a hromadnému porušování lidských práv řadou vlád. Udání a stížnosti spojené s politickou nestabilitou a nedostatečnou bezpečností měly za následek hromadné vzpoury a obecné spory. ... Porušování lidských práv, které započalo v červnu 2006, pokračovalo až do září 2009.“

B. Zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA o dodržování lidských práv v Guineji

32. V letech 2006 a 2007 informovaly zprávy o dodržování lidských práv ve světě (*Country Reports on Human Rights Practices*) Ministerstva zahraničních věcí USA o závažném porušování lidských práv v Guineji, včetně zabíjení a špatného zacházení s demonstrujícími studenty ze strany bezpečnostních sil, svévolného zatýkání a zastrasování občanů během generálních stávek a nelidských a životu nebezpečných podmínek ve věznicích. Zprávy poukázaly rovněž na případy, kdy osoby podezřelé z podněcování násilí během generálních stávek byly drženy po dobu několika dní a po propuštění bez sdělení obvinění byly opakovaně obtěžovány příslušníky bezpečnostních sil a bylo jim vyhrožováno prostřednictvím anonymních telefonátů.

33. Zprávy současně poukázaly na to, že zbavení svobody z politických důvodů zřídka přesáhlo několik dnů, přičemž se takové osoby obecně těšily větší ochraně než jiné vězněné osoby, a to v důsledku pozornosti nevládních organizací a sdělovacích prostředků, kterou jejich případy vyvolaly.

C. Zprávy Amnesty International týkající se Guineje

34. Podle výroční zprávy Amnesty International vydané v roce 2008, v roce 2007 používaly guinejské bezpečnostní síly proti demonstrantům nepřiměřené násilí, bylo hlášeno svévolné zatýkání a zabíjení bezpečnostními silami a obecně rozšířeno bylo mučení a jiné špatné zacházení s protestujícími a zadrženými osobami:

„Na pozadí vážné hospodářské krize svolaly dvě přední odborové organizace v Guinei, podporované předními opozičními stranami, na leden 2007 generální stávku. ... Prezident Lansana Conté ... se pokusil hnutí potlačit za použití síly. V průběhu ledna, na počátku hnutí, příslušníci bezpečnostních sil stříleli na pokojné demonstranty, desítky lidí zabili a další zranili. Navzdory tomuto použití síly a zatčení některých vůdců občanské společnosti a členů odborů generální stávka pokračovala a odbory koncem ledna vznesly požadavek na jmenování vlády národní jednoty.

V únoru ... nabyly srážky mezi demonstranty a bezpečnostními silami na intenzitě a dne 12. února byl vyhlášen výjimečný stav. ...

V květnu vyšli příslušníci ozbrojených sil do ulic hlavního města Conakry a jiných měst, demonstrovali a stříleli do vzduchu. Nejméně 13 lidí bylo zabito a další byli zraněni zbloudilými kulkami.

...

V květnu byla ustanovena nezávislá vyšetřovací komise „pověřená vedením vyšetřování závažného porušování lidských práv a zločinů spáchaných během stávek v červnu 2006 a v lednu a únoru 2007“. Desítky osob, včetně demonstrantů a zaměstnanců soukromé rozhlasové stanice, byly během generální stávky bezpečnostními silami krátkodobě zatčeny. Některé osoby byly v zajetí mučeny.“

35. Amnesty International dále informovala o konkrétním případě člena Unie guinejské mládeže, který byl zatčen dvakrát v únoru 2007: „Byl bit pažbami pušek a příslušníci policie po něm přecházeli a kopali ho do hrudníku, zatímco měl obě ruce spoutané za zády. Příslušníci mu spoutali lokty za zády a vložili mu mezi paže obušek, za který v pravidelných intervalech tahali, aby tak zesilovali bolest.“

D. Zprávy Human Rights Watch týkající se Guineje

36. Ve zprávě ze srpna 2006 nazvané „Zvrácená strana věcí“ (*The Perverse Side of Things*) zdokumentovala Human Rights Watch případy závažného mučení ve vazebních zařízeních a informovala o tom, že „bezpečnostní síly a jiní vládní činitelé v Guineji běžně porušují některá z nejzákladnějších občanských a politických práv, včetně přirozeného práva na život, zákazu mučení, svobody projevu, svobody shromažďování a práva na projednání věci v přiměřené lhůtě. Tato porušení jsou páchána proti osobám obžalovaným z běžných trestných činů, jakož i proti všem osobám pokládaným bezpečnostními silami za oponenty vlády.“

37. V nótě publikované dne 15. února 2007 pod názvem „Bezpečnostní síly v rámci stanného práva týrají obyvatelstvo“ (*Security Forces Abuse Population Under Martial Law*) Human Rights Watch informovala o tom, že guinejské bezpečnostní síly zneužívají stanné právo vyhlášené dne 12. února 2007 jako zdůvodnění terorizování běžných guinejských občanů a pod zástěrkou znovunastolení práva a pořádku jednají jako obyčejní zločinci, přičemž bijí, olupují a týrají obyvatelstvo, které mají chránit.

PRÁVNÍ POSOUZENÍ

I. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 13 ÚMLUVY VE SPOJENÍ S ČLÁNKEM 3 ÚMLUVY

38. Stěžovatelé namítají, že neměli k dispozici účinný prostředek nápravy pro jejich hájitelné tvrzení podle článku 3 Úmluvy, že s nimi bude špatně zacházeno, pokud budou navraceni do Guineje. Odvolávají se na čl. 13 Úmluvy, který zní:

„Každý, jehož práva a svobody přiznané [touto] Úmluvou byly porušeny, musí mít účinné právní prostředky nápravy před národním orgánem, i když se porušení dopustily osoby při plnění úředních povinností.“

39. Vláda toto tvrzení stěžovatelů zpochybňuje.

A. K přijatelnosti

1. Neslučitelnost ratione personae a návrh na vyškrtnutí stížnosti, pokud jde o druhého stěžovatele

40. Vláda namítá, že druhý stěžovatel nepředložil plnou moc právnímu zástupci, který podal předmětnou stížnost jeho jménem, a stížnost by proto měla prohlášena za nepřijatelnou pro neslučitelnost *ratione personae*. Alternativně vláda tvrdí, že vzhledem k tomu, že

stěžovatel svého zástupce po svém vyhoštění již nikdy nekontaktoval, je třeba mít za to, že stěžovatel již nemá zájem trvat na své stížnosti, a ta by tudíž měla být vyškrtuta ze seznamu případů podle článku 37 odst. 1 písm. a) či c) Úmluvy.

41. Zástupce druhého stěžovatele tvrdí, že kontakt se svým klientem ztratil pouze v důsledku jeho nezákonného vyhoštění do Guineje, o němž nebyl v žádném okamžiku informován a o němž se dozvěděl až později od jiné osoby, která byla držena s druhým stěžovatelem. Připustil, že navzdory nepřetržitým pokusům se mu doposud nepodařilo se s druhým stěžovatelem znovu spojit, ale že to bylo nejpravděpodobněji proto, že se skrývá. Podle informací poskytnutých prvním stěžovatelem, který však sám není v přímém kontaktu s druhým stěžovatelem, se druhý stěžovatel v současné době nachází někde na území Sierra Leone. Navzdory tomu právní zástupce tvrdí, že předložil generální plnou moc náležitě podepsanou druhým stěžovatelem a ta by měla být vzhledem k okolnostem projednávaného případu považována za dostatečnou.

42. S odkazem na články 36 a 45 jednacího řádu Soud konstatuje, že formulář stížnosti byl podepsán právním zástupcem druhého stěžovatele. K formuláři byla přiložena plná moc podepsaná druhým stěžovatelem, kterou byl jeho právní zástupce zplnomocněn jednat jeho jménem a zastupovat jej před jakýmkoli soudem ve věci jeho vyhoštění z České republiky, včetně zabránění tomuto vyhoštění, a uplatnit jakékoli nároky plynoucích z této situace. Soud konstatuje, že tato plná moc nebyla vzata zpět (viz, *a contrario*, *K. M. a další proti Rusku*, č. 46086/07, rozhodnutí ze dne 29. dubna 2010).

43. Za těchto okolností má Soud za to, že stěžovatel dostatečným způsobem demonstroval, že si přeje, aby pan J. Větrovský podal stížnost k Soudu jeho jménem (viz *Ivan Kuzmin proti Rusku*, č. 30271/03, 25. listopadu 2010, § 49). Soud proto vyslovuje názor, že stížnost nemůže být odmítnuta pro neslučitelnost *ratione personae* podle článku 35 odst. 3 a 4 Úmluvy, a námitku vlády odmítá.

44. Pokud jde o související a alternativní námitku vlády, to jest, že stížnost by měla být vyškrtuta ze seznamu případů, Soud podotýká, že skutečnost, že právní zástupce nebyl schopen se se svým klientem spojit, je přímým důsledkem jednání státu spočívajícího ve vyhoštění druhého stěžovatele do Guineje bez jakéhokoli předchozího varování v tomto smyslu. Projednávaný případ je tedy podstatně odlišný od všech případů, na které poukazuje vláda, v nichž právní zástupce ztratil veškerý kontakt se stěžovatelem, nikoli však v důsledku jakéhokoli jednání státu [viz *Ali proti Švýcarsku*, 5. srpna 1998, *Sbírka* 1998-V; *Chirino proti Nizozemsku*, č. 31898/04, rozhodnutí ze dne 4. května 2006; *Noor Mohammed proti Nizozemsku*, č. 14029/04, rozhodnutí ze dne 27. března 2008; a *Ramzy proti Nizozemsku*, č. 25424/05, rozhodnutí (vyškrtnutí ze seznamu) ze dne 20. července 2010].

45. Soud dále konstatuje, že projednávaný případ je odlišný od těch, na které poukazuje vláda, v nichž buď plná moc neexistovala (viz *Nehru proti Nizozemsku*, č. 52676/99, rozhodnutí ze dne 27. srpna 2002), nebo byla její platnost zpochybňována [viz *Hussun a další proti Itálii*, č. 10171/05, 10601/05, 11593/05 a 17165/05, rozhodnutí (vyškrtnutí ze seznamu) ze dne 19. ledna 2010, § 46].

46. Soud má dále za to, že situace druhého stěžovatele je blízká situaci stěžovatelů ve věci *Shamayev a další proti Gruzii a Rusku*, č. 36378/02, § 312, ESLP 2005-III, kde právní zástupci stěžovatelů nebyli schopni znovu se spojit se svými klienty v důsledku jednání žalovaných vlád. V uvedené věci Soud zdůraznil, že takové okolnosti nelze přičítat stěžovatelům.

47. V projednávané věci má Soud za to, že podobně není vinou druhého stěžovatele, že byl deportován do Guineje ve 4 hodiny ráno, a to bez předchozího varování adresovaného jemu nebo jeho právnímu zástupci, a že v důsledku toho s ním jeho právní zástupce ztratil

veškerý kontakt. Soud má za to, že by bylo umělé a spekulativní dovozovat, že stěžovatel již nemíní trvat na své stížnosti, jak je stanoveno v článku 37 odst. 1 písm. a) Úmluvy.

48. Proto s ohledem na zvláštní okolnosti projednávaného případu, kdy nemožnost právního zástupce spojit se s druhým stěžovatelem byla důsledkem deportace stěžovatele provedené státem, Soud námitku vlády odmítá.

2. Nevyčerpání vnitrostátních prostředků nápravy

49. Vláda dále tvrdí, že stěžovatelé nevyužili žádné prostředky nápravy ve věci své námitky porušení jejich práva podle článku 13 Úmluvy. Podle vlády je nutno rozlišovat mezi prostředkem nápravy ve smyslu tohoto ustanovení, ve spojení s článkem 3 Úmluvy, to jest řízením, ve kterém stěžovatelé mohou uplatnit svou námitku hrozby porušení článku 3 Úmluvy, a mezi řízením, ve kterém je možné se domoci nápravy porušení článku 13 Úmluvy. Vzhledem k tomu, že stěžovatelé namítají pouze porušení článku 13 Úmluvy, měli vyčerpat prostředky nápravy uvedené na druhém místě.

50. Podle vlády pakliže stěžovatel namítá porušení článku 13 Úmluvy v důsledku neexistence účinného řízení, v němž by byla přezkoumána tvrzení o porušení článku 3 Úmluvy, je povinen v souladu se zásadou subsidiarity vznést tuto svou námitku neexistence účinného prostředku nápravy před vnitrostátními orgány, pokud taková možnost existuje. Účelem takového řízení by bylo nikoli napravit tvrzené porušení článku 3 Úmluvy, nýbrž pouze napravit tvrzené porušení článku 13 Úmluvy.

51. Vláda tvrdí, že v tomto ohledu měli stěžovatelé napadnout správní rozhodnutí o vyhoštění správní žalobou a případně podat ústavní stížnost.

52. Stěžovatelé nesouhlasí, přičemž namítají, že otázka nevyčerpání prostředků nápravy podle článku 13 Úmluvy je neodlučně spojena s opodstatněností stížnosti.

53. Soud opakuje, že podle článku 35 odst. 1 se může zabývat věcí pouze poté, co byly vyčerpány všechny vnitrostátní prostředky nápravy. Stěžovatelé musí dát vnitrostátním soudům příležitost, jež v zásadě má být smluvním státům poskytnuta, vyloučit či napravit porušení, z nichž stát obviňuje. Toto pravidlo je založeno na předpokladu vtěleném do článku 13 Úmluvy, ke kterému má úzký vztah, že vnitrostátní právní řád poskytuje účinný právní prostředek nápravy, pokud jde o namítané porušení práv poskytnutých jednotlivci Úmluvou (viz mezi mnoha jinými *McFarlane proti Irsku*, č. 31333/06, velký senát, § 107, ESLP 2010-... a *Kudla proti Polsku*, č. 30210/96, velký senát, § 152, ESLP 2000-XI). Článek 13 Úmluvy tedy zaručuje existenci účinných vnitrostátních prostředků nápravy, které musejí stěžovatelé za normálních okolností podle článku 35 odst. 1 Úmluvy vyčerpat dříve, než předloží svou stížnost Soudu.

54. Jedinými prostředky nápravy, jejichž vyčerpání článek 35 odst. 1 vyžaduje, jsou ty, které mají vztah k tvrzenému porušení a které jsou dostupné a dostačující. Existence takových prostředků nápravy musí být dostatečně jistá nejen teoreticky, ale také v praxi, neboť není-li tomu tak, postrádají nezbytnou dostupnost a účinnost: je na dotčeném státu prokázat, že tyto podmínky jsou splněny. Jak Soud mnohokrát konstatoval, článek 13 Úmluvy zaručuje dostupnost prostředků nápravy na vnitrostátní úrovni, kterými se lze domoci podstaty práv a svobod garantovaných Úmluvou bez ohledu na formu, v jaké jsou případně zajištěny ve vnitrostátním právním řádu. Účinek článku 13 tak spočívá v tom, že požaduje poskytnutí vnitrostátního prostředku nápravy, který umožní zabývat se podstatou „hájitelného tvrzení“ podle Úmluvy a poskytnout přiměřenou nápravu. Prostředek nápravy požadovaný článkem 13 musí být „účinný“ v praxi jakož i v právu v tom smyslu, že vyloučí tvrzené porušení nebo jeho pokračování, nebo poskytne odpovídající náhradu za porušení, které již nastalo (viz *McFarlane proti Irsku*, cit. výše, velký senát, § 107-108 a *Kudla proti Polsku*, cit. výše, velký senát, § 157-158).

55. Úzký vztah mezi článkem 13 Úmluvy a povinností vyčerpat vnitrostátní prostředky nápravy podle článku 35 odst. 1 Úmluvy znamená, že neexistují-li účinné prostředky nápravy, které musí stěžovatelé vyčerpat, vzniká ve smyslu článku 13 sporná záležitost a stěžovatelé mohou vznést námitku podle článku 13 ve spojení s jiným substantivním ustanovením Úmluvy. Proto pokud by Soud požadoval vyčerpání vnitrostátních prostředků nápravy ve věci námitek týkajících se článku 13, pak by článek 13 Úmluvy musel rovněž zaručovat účinné prostředky nápravy pro tvrzená porušení samotného článku 13. Podle názoru Soudu je ovšem tento výklad vyloučen v důsledku toho, že článek 13 je pouze doplňkový k ostatním „právům a svobodám přiznaným“ Úmluvou a použije se jen ve spojení se substantivním právem upraveným Úmluvou. Nelze se ho tedy dovolávat samostatně či „ve spojení“ se sebou samým.

56. Navíc případné samostatné vnitrostátní prostředky nápravy pro námitky podle článku 13 nemusejí být nezbytně účinné pro hájitelné tvrzení podle toho ustanovení Úmluvy, se kterým je článek 13 uplatněn. Stěžovatelé by v takovém případě byli nuceni vyčerpat vnitrostátní prostředky nápravy, které neposkytují účinný prostředek nápravy pro jejich hlavní tvrzení. Soud má za to, že to by bylo v rozporu s cílem a účelem článku 13, kterým je zajistit poskytnutí účinného prostředku nápravy pro hájitelná tvrzení o porušení substantivních ustanovení Úmluvy. Otázka, zda prostředky nápravy, o nichž je tvrzeno, že jsou účinné pro námitky podle článku 13, by v konečném důsledku mohly poskytovat účinný prostředek nápravy pro hájitelné tvrzení podle jiného substantivního ustanovení Úmluvy, musí být posouzena ve fázi posouzení opodstatněnosti, nikoli ve fázi posouzení přijatelnosti.

57. V projednávané věci stěžovatelé namítají, že žádný z vnitrostátních orgánů se nezabýval jejich tvrzením meritorně podle článku 3 Úmluvy. Vznášejí proto před Soudem námitku, že ve vnitrostátním právu neměli k dispozici žádný účinný prostředek nápravy, pokud jde o jejich tvrzení na poli článku 3, že v případě vyhoštění do Guineje budou podrobeni špatnému zacházení. Jejich námitka podle článku 13 je pouze doplňková k hlavní záležitosti a byla uplatněna až v okamžiku, kdy stěžovatelé při uplatňování svých tvrzení podle článku 3 usoudili, že v tomto ohledu nedisponují žádným účinným prostředkem nápravy. Hlavním zájmem stěžovatelů je porušení, respektive vyloučení porušení, substantivního ustanovení Úmluvy, ve spojení s nímž uplatnili námitku podle článku 13. Otázku, zda tato jejich stížnost je odůvodněná, je namísto posoudit ve fázi posouzení odůvodněnosti.

58. Na základě výše uvedených úvah Soud shledává, že prostředky nápravy, které musejí být vyčerpány podle článku 35 odst. 1 Úmluvy, se vztahují na substantivní ustanovení, ve spojení s nímž je uplatňován článek 13 Úmluvy. Soud tudíž nesdílí názor vlády, podle něhož článek 35 odst. 1 Úmluvy požaduje, aby stěžovatelé namítající porušení článku 13 Úmluvy vyčerpali jakékoli samostatné vnitrostátní prostředky nápravy týkající se tohoto tvrzení, a tuto námitku tedy odmítá.

3. Hájitelné tvrzení

59. Vláda namítá, že tvrzení stěžovatelů o porušení článku 3 Úmluvy není hájitelné. Podle jejího názoru je proto namísto námitku založenou na článku 13 zamítnout pro neslučitelnost *ratione materiae* s Úmluvou.

60. Soud má nicméně za to, že tuto námitku je vhodnější posoudit jako námitku založenou na tom, že příslušná stížnost je zjevně neopodstatněná (viz *Bolgov proti Rusku*, č. 28780/03, rozhodnutí ze dne 6. května 2010; *Svinarenkov proti Estonsku*, č. 42551/98, rozhodnutí ze dne 15. února 2000; nebo *McParland proti Spojenému království*, č. 47898/99, rozhodnutí ze dne 30. listopadu 1999).

61. Stěžovatelé namítají, že jejich tvrzení, že s nimi bude špatně zacházeno, budou-li navráceni do Guineje, bylo hájitelné s ohledem na všeobecnou situaci v uvedené zemi. Dále uvádějí, že když jejich tvrzení nepřezkoumal žádný vnitrostátní orgán, vláda nemůže tvrdit, že nejsou hájitelná. V reakci na námitku vlády založenou na tom, že nenapadli závazná stanoviska Ministerstva vnitra, že neexistují překážky jejich vycestování ze země, stěžovatelé uvedli, že pro to nebyl žádný důvod, jelikož uvedená stanoviska se týkala pouze jejich případného vyhoštění do Portugalska, což by nebyl problém.

62. Pokud jde o prvního stěžovatele, vláda podotýká, že byl řadovým účastníkem stávky učitelů a chybí jakýkoli důkaz o tom, že by byl ve zvýšeném nebezpečí pronásledování. Vláda dodává, že při pohovoru k žádosti o udělení azylu uvedl, že jeho odchodu ze země asistoval policista, a že je proto jeho tvrzení o tom, že je policií hledán, minimálně diskutabilní. Vláda dále poukázala na zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA, podle kterých třebaže byli účastníci stávek a demonstrací terčem policejního násilí, byli zbavováni svobody pouze na krátkou dobu a se zadrženými z politických důvodů bylo zacházeno lépe než s „běžnými“ vězni, a nebyli tak patrně podrobováni zacházení rozpornému s článkem 3 Úmluvy. V každém případě z dostupných zpráv nijak nevyplyvá, že by účastníci stávek a demonstrací byli průběžně perzekvováni, a že by tak prvnímu stěžovateli po několika měsících od konání stávky hrozilo nebezpečí špatného zacházení ve smyslu článku 3 Úmluvy. Závěrem vláda podotýká, že první stěžovatel v odvolání proti rozhodnutí o správním vyhoštění nijak nenapadl závazné stanovisko Ministerstva vnitra o neexistenci překážek pro jeho vycestování ze země, což vrhá stín na opravdovost a hloubku jeho obav z možného špatného zacházení v Guinejské republice.

63. Pokud jde o druhého stěžovatele, vláda připouští, že jako předseda spolku, který měl zřejmě politické zaměření, mohl čelit většímu riziku než první stěžovatel. Vláda se nicméně domnívá, že je třeba vzít v potaz, že se jednalo o sdružení středoškolských studentů a z údajů poskytnutých druhým stěžovatelem nevyplyvalo, že vládní režim tomuto středoškolskému studentskému spolku přisuzoval nějaký zvláštní význam, respektive že se vskutku zabýval politickou činností. Tak jako v případě prvního stěžovatele zdůraznila vláda, že druhý stěžovatel v odvolání proti rozhodnutí o správním vyhoštění nijak nenapadl závazné stanovisko Ministerstva vnitra o neexistenci překážek pro jeho vycestování ze země. Navíc ani v průběhu řízení před soudem v rámci azylového řízení neuplatnil svoji námitku o hrozícím špatném zacházení, bude-li vrácen do Guinejské republiky.

64. Soud opakuje, že „hájitelné“ nemusí znamenat, že muselo být porušeno substantivní právo (viz *Leander proti Švédsku*, 26. března 1987, § 79, série A č. 116). „Hájitelnost“ musí být zjišťována ve světle konkrétních skutkových okolností a povahy vznášené právní otázky či otázek (*Boyle a Rice proti Spojenému království*, 27. dubna 1988, § 55, série A č. 131).

65. Ve věci *Shamayev a další proti Gruzii a Rusku*, č. 36378/02, § 340 ve spojení s § 445, ESLP 2005-III Soud uvedl, že oprávněná obava stěžovatelů, tedy z hlediska situace v cílové zemi, z toho, že jsou v ohrožení svých životů nebo zacházení rozporného s článkem 3 Úmluvy, je subjektivně odůvodněná a jako taková skutečně vnímaná, a že jejich tvrzení tak bylo pro účely článku 13 Úmluvy hájitelné.

66. Při určování, zda byly prokázány podstatné důvody, na základě kterých lze dovozovat existenci skutečného rizika zacházení rozporného s článkem 3, posoudí Soud tuto otázku ve světle veškerého materiálu, který mu byl předložen, a v případě potřeby i materiálu získaného *proprio motu*. Jelikož v případech tohoto typu spočívá povaha odpovědnosti smluvních států na poli článku 3 v aktu vystavení jednotlivce riziku špatného zacházení, je nutno existenci takového rizika posuzovat primárně na základě takových skutečností, které

byly nebo měly být smluvnímu státu známy v době vyhoštění (viz *Mamatkulov a Askarov proti Turecku*, č. 46827/99 a 46951/99, velký senát, § 69, ESLP 2005-I).

67. Při zkoumání okolností projednávaného případu Soud bere v potaz jednotlivé zprávy, v nichž bylo zdokumentováno závažné porušování lidských práv v Guineji v rozhodné době, to jest v letech 2006 a 2007. Tyto zprávy obsahují informace o používání nepřiměřené síly, někdy s následkem smrti, proti demonstrantům a účastníkům stávek, svévolném zatýkání a pronásledování těchto osob a nelidských vazebních podmínkách.

68. Vláda se odvolává na údaje ze zpráv Ministerstva zahraničních věcí USA, podle nichž bylo s osobami zadrženými z politických důvodů zacházeno lépe než s „běžnými“ vězni, a nebyli tak patrně podrobováni zacházení rozpornému s článkem 3 Úmluvy. Soud je však názoru, že lepší zacházení nutně neznamená zacházení v souladu s článkem 3 Úmluvy. Současně Soud podotýká, že podle jiných zpráv bylo mučení a jiné špatné zacházení s protestujícími a zadrženými v uvedené době velmi rozšířené. Dále Soud upozorňuje na přiznání guinejské vlády v roce 2010 před Radou OSN pro lidská práva, že v době od června 2006 do září 2009 docházelo k „závažnému a hromadnému“ porušování lidských práv.

69. Ve vztahu ke konkrétním okolnostem stěžovatelů Soud konstatuje, že podle jejich výpovědí se první stěžovatel zúčastnil demonstrací a stávek proti vládě a byl hledán policií. Druhý stěžovatel byl předsedou studentského mládežnického spolku, jenž podporoval odbory v jejich boji proti vládě. I on byl hledán policií. Soud konstatuje, že tyto výpovědi nebyly vnitrostátními orgány v žádném okamžiku zpochybněny či vyvráceny.

70. Soud opakuje, že hájitelné tvrzení se nerovná jistotě. S ohledem na dostupné údaje o stavu lidských práv v Guineji v letech 2006 a 2007 a na osobní situaci stěžovatelů má Soud za to, že jejich obavy byly subjektivně odůvodněné a jako takové skutečně vnímané. Tvrzení stěžovatelů podle článku 3 Úmluvy je tudíž nutno pro účely článku 13 Úmluvy považovat za hájitelná.

71. Soud má tedy za to, že tato stížnost není zjevně neopodstatněná ve smyslu článku 35 odst. 3 písm. a) Úmluvy ani není nepřijatelná z jiného důvodu. Musí tedy být prohlášena za přijatelnou.

B. K odůvodněnosti

1. Vyjádření účastníků řízení

72. Stěžovatelé namítají, že žádný z vnitrostátních orgánů nepřezkoumal meritorně jejich tvrzení, že jim v jejich zemi původu hrozí zacházení rozporné s článkem 3 Úmluvy. Správní žaloby proti rozhodnutím o neudělení azylu navíc neměly automatický odkladný účinek. V reakci na námitku vlády založenou na tom, že v rámci azylového řízení vzal svou správní žalobu zpět, první stěžovatel uvádí, že to bylo dáno tím, že byl na letišti držen již dlouho a hodlal podat novou azylovou žádost, přičemž doufal, že na základě ní bude propuštěn z přijímacího střediska letiště. To ovšem nemohl učinit, dokud byla předmětem řízení jeho původní žádost.

73. Vláda tvrdí, že stěžovatelé se mohli domoci posouzení svých tvrzení v rámci azylového řízení a při podání správní žaloby mohli požádat o přiznání odkladu právní moci napadených rozhodnutí. Vláda uvádí, že první stěžovatel vzal svou žalobu zpět a v případě druhého žadatele byl rozsudek vynesena před jeho vyhoštěním. Vláda dále tvrdí, že stěžovatelé měli napadnout rozhodnutí o správním vyhoštění správními žalobami navzdory tomu, že to tehdy platný zákon vylučoval, a nakonec měli podat ústavní stížnosti, které by byly úspěšné, jak dokládá nález Ústavního soudu ze dne 9. prosince 2008.

2. Hodnocení Soudu

74. Soud opakuje, že v případě extradice nebo vyhoštění a tvrzení týkajícího se článku 3 Úmluvy pojem účinného prostředku nápravy podle článku 13 s ohledem na nevratnou povahu újmy, která může nastat, naplní-li se tvrzené riziko mučení nebo špatného zacházení, a s přihlédnutím k významu, který Soud článku 3 přisuzuje, vyžaduje (i) pečlivé a důkladné zkoumání tvrzení o existenci podstatných důvodů domnívat se, že existuje skutečné riziko zacházení rozporného s článkem 3 v případě vyhoštění stěžovatele do země určení, a (ii) automatický odkladný účinek prostředku nápravy (viz *M. S. S. proti Belgii a Řecku*, č. 30696/09, velký senát, 21. ledna 2011, § 387; *Baysakov a další proti Ukrajině*, č. 54131/08, 18. února 2010, § 71; a *Gebremedhin [Gaberamadhien] proti Francii*, č. 25389/05, § 66, ESLP 2007-V).

75. Ve vztahu k projednávané věci Soud konstatuje, že stěžovatelé byli účastníky dvou řízení, v jejichž rámci mohlo být přezkoumáno jejich tvrzení, že ve své zemi původu čelí skutečnému riziku špatného zacházení, totiž azylového řízení a řízení o správním vyhoštění.

76. Ohledně azylového řízení Soud konstatuje, že Ministerstvo vnitra jejich azylové žádosti zamítlo, aniž se jimi zabývalo věcně, a to na základě skutečnosti, že přiletěli z Portugalska, které je považováno za bezpečnou třetí zemi. V této souvislosti stěžovatelé namítají, že podle dublinského nařízení Evropské unie měla jejich azylovou žádost posoudit Česká republika, nikoli Portugalsko. Soudu nicméně nepřísluší vykládat právo Evropské unie ani vnitrostátní právo, postačí uvést, že stěžovatelé nakonec nebyli vyhoštěni do Portugalska, nýbrž do své země původu.

77. Soud konstatuje, že tvrzení stěžovatelů, že ve své zemi původu čelí skutečnému riziku špatného zacházení, nebyla podrobena pečlivému a důkladnému zkoumání ze strany Ministerstva vnitra, jak vyžaduje Úmluva, respektive zkoumání žádnému. Současně jejich správní žaloby neměly automatický odkladný účinek, jelikož jejich azylové žádosti byly považovány za zjevně nedůvodné. Stejně tak by automatický odkladný účinek neměla ani ústavní stížnost.

78. Vzhledem k absenci automatického odkladného účinku, který vyžaduje článek 13 Úmluvy, nemůže být prvnímu stěžovateli vytýkáno, že řádně nevyčerpal správní žalobu, jak uvádí vláda (viz *M. S. S. proti Belgii a Řecku*, cit. výše, velký senát, § 396).

79. V souvislosti s druhým stěžovatelem Soud konstatuje, že na rozdíl od prvního stěžovatele se vnitrostátní soud jeho správní žalobou před jeho vyhoštěním zabýval. Avšak ani krajský soud nepodrobil jeho hájitelné tvrzení podle článku 3 Úmluvy pečlivému zkoumání, nýbrž pouze potvrdil rozhodnutí ministerstva s tím, že tvrzení stěžovatele je zjevně nedůvodné, protože Portugalsko je bezpečná třetí země.

80. Za těchto okolností má Soud za to, že azylové řízení neposkytlo stěžovatelům účinný vnitrostátní prostředek nápravy ve smyslu článku 13 Úmluvy.

81. Pokud jde o řízení o správním vyhoštění, Soud podobně konstatuje, že ani jeden orgán se nezabýval hájitelným tvrzením stěžovatelů věcně podle článku 3 Úmluvy. Zejména závěry závazných stanovisek Ministerstva vnitra, že neexistují žádné překážky vyhoštění stěžovatelů, se výslovně zakládaly na předpokladu, že stěžovatelům hrozí vyhoštění pouze do Portugalska.

82. Soud podotýká, že soudní přezkum správních rozhodnutí v těchto řízeních byl výslovně vyloučen tehdy platným ustanovením zákona o pobytu cizinců. Vláda přesto tvrdí, že stěžovatelé měli navzdory tomu napadnout toto vnitrostátní ustanovení před Ústavním soudem.

83. Soud nicméně poznamenává, že v rámci takového řízení by Ústavní soud neposuzoval hájitelné tvrzení stěžovatelů meritorně podle článku 3 Úmluvy, nýbrž by se

zabýval pouze otázkou souladu příslušného ustanovení zákona o pobytu cizinců s Ústavou. Nadto by takové řízení nemělo automatický odkladný účinek z hlediska vyhoštění stěžovatelů, jimž by hrozila deportace v kterémkoli okamžiku. Soud se proto nedomnívá, že by podání správní žaloby proti rozhodnutí o správním vyhoštění a následně ústavní stížnosti představovalo v projednávané věci účinný prostředek nápravy.

84. Pokud jde o možnost přímé ústavní stížnosti ve věci porušení článku 3 Úmluvy, jak navrhuje vláda, Soud obdobně podotýká, že by neměla automatický odkladný účinek, a v předmětném kontextu tedy nesplňuje požadavky článku 13 Úmluvy.

85. Žádný z vnitrostátních orgánů se tedy hájitelným tvrzením stěžovatelů podle článku 3 Úmluvy nezabýval věcně a žadatelé nedisponovali ve věci rozhodnutí orgánů o neudělení azylu a o vyhoštění žádnými prostředky nápravy s automatickým odkladným účinkem. Na základě výše uvedeného Soud shledává, že k porušení článku 13 Úmluvy ve spojení s článkem 3 Úmluvy došlo.

II. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 34 ÚMLUVY

86. Stěžovatelé dále namítají, že tím, že je deportoval bez předchozího varování, jim dotčený stát upřel účinné právo na podání stížnosti k Soudu, jelikož nemohli podat návrh na předběžné opatření. Stěžovatelé se odvolávají na článek 34 Úmluvy, který zní:

„Soud může přijímat stížnosti každé fyzické osoby, nevládní organizace nebo skupiny osob považujících se za poškozené v důsledku porušení práv přiznaných Úmluvou a jejími protokoly jednou z Vysokých smluvních stran. Vysoké smluvní strany se zavazují, že nebudou nijak bránit účinnému výkonu tohoto práva.“

87. Soud v první řadě konstatuje, že v projednávané věci stěžovatelé namítají, že byla porušena jejich práva podle článku 13 ve spojení s článkem 3 Úmluvy. Nenamítají porušení článku 3 Úmluvy jako takového, přičemž v takovém případě by přicházel v úvahu návrh na vydání předběžného opatření. Proto skutečnost, že nemohli požádat o předběžné opatření a pozastavit své vyhoštění podle článku Úmluvy, nenastoluje v projednávané věci žádnou otázku.

88. Ohledně jejich tvrzení podle článku 13 Úmluvy má Soud za to, že vyhoštění stěžovatelů s tímto článkem nesouvisí. Předmětem této stížnosti je absence účinného prostředku nápravy týkajícího se vyhoštění, nikoliv vyhoštění samo. Tuto námitku měli možnost řádně předložit Soudu, jak dokládá projednávaná stížnost.

89. Žalovaný stát tedy neporušil svoje povinnosti podle poslední věty článku 34 Úmluvy.

III. K POUŽITÍ ČLÁNKU 41 ÚMLUVY

90. Článek 41 Úmluvy stanoví:

„Jestliže Soud prohlásí, že byla porušena Úmluva nebo její protokoly, a jestliže vnitrostátní právo zúčastněné Vysoké smluvní strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků tohoto porušení, Soud přizná v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

A. Újma

91. Každý ze stěžovatelů požaduje částku ve výši 5 000 eur jako náhradu nemajetkové újmy.

92. Vláda má za to, že konstatování porušení Úmluvy by představovalo dostatečné zadostiučinění za nemajetkovou újmu, kterou stěžovatelé případně utrpěli. Pokud jde o

druhého stěžovatele, vláda dodává, že by mu každopádně neměla být žádná náhrada přiznána, neboť právní zástupce nemůže znát požadavky druhého stěžovatele, protože s ním není v kontaktu.

93. Soud shledal, že žádný vnitrostátní orgán nepodrobil hájitelné tvrzení stěžovatelů podle článku 3 Úmluvy pečlivému zkoumání. Za těchto okolností má Soud za to, že k nápravě strádání a frustrace stěžovatelů nepostačuje pouhé konstatování porušení. S ohledem na povahu zjištěných porušení a na spravedlivém základě přiznává Soud prvnímu stěžovateli částku 5 000 € a dále případnou částku daně jako náhradu nemajetkové újmy.

94. Pokud jde o druhého stěžovatele, Soud konstatuje, že místo jeho pobytu není v současnosti známo. Snaha jeho právního zástupce obnovit s ním kontakt byla bezvýsledná. Za tohoto stavu má Soud za to, že o otázce použití článku 41, pokud jde o druhého stěžovatele, prozatím nelze rozhodnout (*Muminov proti Rusku*, č. 42502/06, 11. prosince 2008, § 143). Rozhodnutí by proto mělo být odloženo a další postup stanoven s ohledem na dohodu, ke které vláda a druhý stěžovatel případně dospějí (článek 75 odst. 1 jednacího řádu Soudu).

B. Náklady řízení

95. Stěžovatelé požadují společně částku 500 € jako náhradu nákladů řízení zahrnujících náklady vynaložené na telefonické rozhovory mezi právním zástupcem a stěžovateli pobývajícími v Saudské Arábii a Guineji a náklady na pořízení kopií a na poštovní služby.

96. Vláda tvrdí, že by stěžovatelům neměla být přiznána žádná náhrada nákladů řízení, neboť svou žádost nepodložili žádnými doklady.

97. Podle judikatury Soudu může stěžovatel obdržet úhradu nákladů řízení pouze v rozsahu odpovídajícím jejich skutečnému vynaložení, nezbytnosti a přiměřenosti jejich výše.

98. Soud poznamenává, že pakliže by stěžovatelé byli zastoupeni běžným právním zástupcem, byly by jejich náklady dokladovány fakturami vystavenými právním zástupcem. Avšak vzhledem k tomu, že stěžovatele zastupovala nevládní organizace, nemohli stěžovatelé takové faktury předložit.

99. Soud má nicméně za to, že administrativní náklady jsou podloženy doklady a informacemi obsaženými ve spise. Předně, všechny dokumenty zaslané Soudu zjevně náklady představují, a to včetně poplatků za poštovní služby. Dále je z informací obsažených ve spisu zřejmé, že právní zástupce několikrát kontaktoval prvního stěžovatele v Guineji a Saudské Arábii. S ohledem na tyto úvahy, doklady, které má k dispozici, a na svou judikaturu považuje Soud za přiměřené přiznat prvnímu stěžovateli jako náhradu nákladů řízení částku 400 €.

C. Úroky z prodlení

100. Soud považuje za vhodné, aby byly úroky z prodlení založeny na úrokové sazbě marginální záůjční facility Evropské centrální banky, zvýšené o tři procentní body.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. *prohlašuje* stížnost v rozsahu námitek podle článku 13 Úmluvy ve spojení s článkem 3 Úmluvy za přijatelnou a ve zbývajících částech za nepřijatelnou;
 2. *rozhoduje*, že došlo k porušení článku 13 Úmluvy ve spojení s článkem 3 Úmluvy;
 3. *rozhoduje*,
 - (a) že žalovaný stát má prvnímu stěžovateli zaplatit ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy tento rozsudek nabude právní moci podle článku 44 odst. 2 Úmluvy, následující částky:
 - (i) 5 000 € (pět tisíc eur) a dále případnou částku daně z titulu nemajetkové újmy;
 - (ii) 400 € (čtyři sta eur) a dále případnou částku daně jako náhradu nákladů řízení;
 - (b) že od uplynutí výše uvedené lhůty až do zaplacení bude stanovená částka navyšována o prostý úrok se sazbou rovnající se sazbě marginální zápůjční facility Evropské centrální banky platné v tomto období, zvýšené o tři procentní body;
 4. *zamítá* v ostatním návrh prvního stěžovatele na přiznání spravedlivého zadostiučinění.
 5. *rozhoduje*, že prozatím nelze rozhodnout o otázce použití článku 41, pokud jde o druhého stěžovatele,

a proto

 - (a) *odkládá* její projednání;
 - (b) *vyzývá* vládu České republiky a stěžovatele, aby do tří měsíců ode dne, kdy tento rozsudek nabude právní moci dle článku 44 odst. 2 Úmluvy, předložili písemné stanovisko k této otázce a zejména aby Soud seznámili s případně uzavřenou dohodou;
 - (c) *odkládá* další postup ve věci a *pověřuje* předsedu senátu, aby jej v případě potřeby stanovil.
- Vyhotoveno v anglickém jazyce a sděleno písemně dne 23. června 2011 v souladu s článkem 77 odst. 2 a 3 jednacího řádu Soudu.

Claudia Westerdiek
tajemnice

Dean Spielmann
předseda